

Петруха Н.М.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту в будівництві,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-448-4-38>

«ЗЕЛЕНА» РЕКОНСТРУКЦІЯ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНЕ ПОРІВНЯННЯ РОЛІ БУДІВЕЛЬНОГО ТА АГРАРНОГО СЕКТОРІВ

Повоєнна відбудова України є масштабним викликом, що потребує інтегрованого підходу до розвитку інфраструктури та економіки. Сучасний світ орієнтується на концепцію сталого розвитку, яка поєднує економічне зростання, екологічну відповідальність та соціальний прогрес. Важливою складовою цієї стратегії є впровадження «зелених» інновацій, які забезпечують мінімізацію негативного впливу на довкілля та оптимізацію використання природних ресурсів.

Особливу роль у післявоєнному відновленні відіграють будівельний та аграрний сектори. Будівельний сектор забезпечує реконструкцію інфраструктури, житлового фонду та промислових об'єктів, а аграрний сектор є основою для економічного відродження сільських територій і джерелом енергії через розвиток біоенергетики – рис. 1.

Енергоефективне будівництво є ключовим інструментом для зниження енергетичної залежності України. Його основні напрями можуть включати пасивні будинки (споруди, що мінімізують витрати енергії завдяки високоякісній теплоізоляції, герметичності та використанню відновлюваних джерел енергії (сонячні панелі, геотермальні насоси)); технології теплоізоляції (застосування нових матеріалів, таких як аерогелі, пінополіуретани та екологічні утеплювачі з низьким вуглецевим слідом); сонячні та теплові системи (інтеграція фотоелектричних панелей і сонячних колекторів у будівлі для зменшення споживання традиційних енергоносіїв). До прикладу у Європейському Союзі діють директиви, які вимагають, щоб усі нові будівлі відповідали високим стандартам енергоефективності, зокрема стандарту NZEB (будівлі з майже нульовим споживанням енергії). Це сприяє значному зниженню енергоспоживання та викидів парникових газів [1].

Рис. 1. Взаємодія будівельного та аграрного секторів у «зеленій» реконструкції повоєнної України

Джерело: візуалізовано та сформовано автором

Після військових дій значний обсяг відходів може стати ресурсом для відновлення та застосовуватись у процесі рециклінгу бетону та сталі, відновлюючи зруйновані будівлі через переробку матеріалів для будівництва нових об'єктів, а також застосовуючи вторинні ресурси (будівельне сміття) для створення дорожнього покриття та теплоізоляційних матеріалів.

Розвиток аграрного сектору відкриває можливості для впровадження сталих практик і використання таких «зелених» технологій, як біоенергетика та стале землекористування [2]. Зокрема, виробництво енергії з біомаси дозволяє забезпечити енергонезалежність сільських територій при застосуванні біогазових установок та твердого біопалива, яке можливо виготовляти у вигляді пелет та брикетів із сільськогосподарських залишків соломи та лушпиння.

Внаслідок бойових дій, значні площі родючих ґрунтів України зазнали деградації через бомбардування, мінування та забруднення важкими металами. Процес відновлення родючості ґрунтів має включати:

– демінералізацію та детоксикацію ґрунтів: використання біологічних методів для очищення ґрунту від хімічних забруднень та токсичних речовин;

– сівозміна та впровадження сидератів: висадка культур, що відновлюють структуру ґрунту та збагачують його поживними речовинами;

- використання технологій точного землеробства: моніторинг стану ґрунтів для оптимального внесення добрив та збереження ресурсів;
- рекультивація деградованих земель: застосування природоохоронних технологій для повернення непридатних територій до сільськогосподарського використання;
- агролісомеліорація: створення лісосмуг для захисту ґрунтів від вітрової та водної ерозії.

Синергетичний потенціал будівельного та аграрного секторів при інтеграції технологій, відповідній державній підтримці та стимулюванні проєктів розвитку біоенергетики, дотримання норм екологічної відповідальності, створить умови для стійкого відновлення, а в подальшому сталого повоєнного розвитку України, сприятиме її енергетичній незалежності.

Список використаних джерел:

1. Автономні будинки – порятунок від блекаутів? Як розвивають енерго-ефективність у Європі та Україні. *Дзеркало тижня*. 2024. URL: <https://zn.ua/ukr/TECHNOLOGIES/avtonomni-budinki-porjatunok-vid-blekautiv-jak-rozvivajut-enerhoefektivnist-u-jevropi-ta-ukrajini.html>
2. Петруха Н. Повоєнне відновлення аграрного сектору економіки на засадах біоекономіки. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 4. С. 49–58. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.04.049>